

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 01, januari 2020

■ Economie

Consumptieprijsindex: wat
is er nieuw in 2020 ?

■ Ondernemingen

Derdenverzet: syndicalisten weten waarom!
Uitspraak Hof van Cassatie in
zaak stakingspiket Antwerpen

■ Sociaal beleid

Verlies van uitkeringen helpt
jongeren niet aan werk

■ Sociale ombuds

Geen recht op uitstel van verlof
bij ziekte in extralegaal verlof

■ Echo regio Brussel

Seminarie 'Begrijpen en handelen
tegen dominantievormen vanuit
feministisch oogpunt'

■ Echo regio Vlaanderen

Aantal werkbare jobs in
Vlaanderen op dieptepunt

■ Echo regio Wallonië

'Un cœur en commun'

■ Europa & Internationale relaties

IAO-normen in handelsverdragen:
hoorzitting met ABVV in parlement
Netwerksyndicalisme in de cacaosector

ECHO download:

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:

patsy.delodder@abvv.be

De grote leegroef van onze sociale bescherming

De politieke rechterzijde zet verder in op lagere werkgeversbijdragen en lagere belastingen. Als het van hen afhangt dan wordt de sluipende leegroef van onze sociale bescherming voortgezet.

De vorige federale regering heeft de bijdragen aan de sociale zekerheid (SZ) en fiscus sterk verminderd. In grote mate in het voordeel van de bedrijven, denk maar aan de verlaging van het tarief van werkgeversbijdragen aan de SZ van 33% naar 25% en de verlaging van de winstbelasting naar 25% (20% voor kmo's). Daar stonden onvoldoende nieuwe inkomsten tegenover zodat de budgetten van SZ en overheid bijkomende tekorten optekenen. De rechterzijde wil verder die weg opgaan, met de werkgeversorganisaties. In haar memorandum vraagt het VBO een verdere verlaging van de werkgeversbijdragen naar 20%. Recent deed de sectorfederatie Comeos hetzelfde door een verlaging naar 20% tot zelfs volledige vrijstelling te bepleiten voor lage lonen. En samen met de liberalen gaan de KMO-organisaties voor een voortzetting van de eerste gratis werknemer en uitbreiding van dit gratis beleid naar een tweede en derde werknemer.

Nochtans zijn er goede redenen om die grote leegroef van onze sociale bescherming te stoppen en werk te maken van een herfinanciering van de SZ en van nieuwe fiscale inkomsten. Vooreerst komen die bijdragen op de een of andere manier terug bij de mensen, onder de vorm van sociale uitkeringen of collectieve dienstverlening zoals onderwijs en openbaar vervoer. De stelling van het VBO in haar ledenblad, "voor elke 100 euro die een werkgever als loonkost betaalt, rijft de overheid 53 euro binnen", is daarom bewust misleidend. Bovendien hebben we in een context van groeiende ongelijkheid, een vergrijzende bevolking en de klimaatuitdaging, nood aan meer herverdeling en meer overheid. Tenslotte zien we dat het beleid van minder bijdragen en meer bedrijfssubsidies niet werkt. In haar tijdschrift van december 2019 schrijft de Nationale Bank op haar gekende diplomatische wijze: "De vermindering van de loonkosten per eenheid product is niet altijd volledig verrekend in lagere exportprijzen, maar komt gedeeltelijk tot uiting in de winstmarges van bedrijven". Lagere inkomsten SZ en overheid, verhoging van de winstmarges.

Dit is de centrale inzet van de regeringsformatie: terug sociale bescherming garanderen. En dus de financiering van de SZ veilig stellen door arbeid te laten bijdragen zoals het hoort, door ook kapitaal meer aan te spreken en door op het einde van de rit het evenwicht te garanderen via belastinginkomsten. Dat is ook de inzet van de manifestatie op 28 januari op initiatief van het ABVV voor een sterke en federale SZ. En dat moet ook de inzet worden van een brede ideeënstrijd waarin wij alvast de maatschappelijke meerwaarde van fiscale en parafiscale bijdragen in de verf moeten zetten.

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Brochure sociale zekerheid

Ter gelegenheid van de 75ste verjaardag van de sociale zekerheid hebben we een brochure opgesteld over deze sociale, solidaire, collectieve en verplichte verzekering, dit krachtig instrument van herverdeling en deze essentiële pijler van de Belgische (sociale) staat. We belichten de verschillende takken van de sociale zekerheid en haar verschillende instellingen, vermelden de belangrijkste cijfers rond inkomsten, uitgaven en bescherming. We kaarten de belangrijkste uitdagingen aan waarvoor de sociale zekerheid staat en wijden een belangrijk hoofdstuk aan hoe het ABVV de sociale zekerheid wil veranderen, verbreden en verdiepen. Deze brochure is een van de instrumenten om leden, secretarissen en afgevaardigden te informeren en ruimer te sensibiliseren rond het belang van onze sociale zekerheid en rond de uitdagingen die rechtvaardigen dat we mobiliseren om haar te verdedigen en te versterken. #altijdbeschermd

Lezen en downloaden vanaf eind januari op www.abvv.be/brochures.

Meer info?

Check abvv.be/sociale-zekerheid

ECONOMIE

Consumptieprijsindex: wat is er nieuw in 2020?

Sinds 2013 (het jaar van de laatste grote hervorming) brengt de indexcommissie op het einde van elk jaar een advies uit gericht aan de minister van Economie met betrekking tot de consumptieprijsindex (CPI) en zijn berekeningswijze.

Wat zijn de nieuwigheden voor 2020?

Allereerst wat de bron van de index betreft, werd het huishoudbudgetonderzoek (HBO) in 2018 hervormd. Nu moeten de huishoudens hun uitgaven noteren gedurende 2 weken (voordien 1 maand), wat conform het reglement van Eurostat is en een hogere responsgraad betekent aangezien de periode korter is.

Op vraag van het ABVV, gevolgd door de andere werknemersvertegenwoordigers, ijvert de administratie er sinds 2014 voor om de uitgaven van bejaarden, die tot nu toe onderschat werden, beter in rekening te brengen in de CPI. Voor het HBO 2018 werden 260 seniorenhuishoudens (ouder dan 77 jaar – de voormalige limietleeftijd van het HBO) in het staal opgenomen. Zo zal beter rekening gehouden worden met de uitgaven van huishoudens bestaande uit personen ouder dan 77 jaar (die voordien niet in aanmerking werden genomen).

Ten tweede zal in 2020 de getuige 'private huur' aangepast worden. Tot nu toe en ondanks talrijke verbeteringen van het staal werd de evolutie van de huurprijzen onderschat. De vroegere methodologie was immers gebaseerd op een enquête en de niet-responsgraad tussen twee jaren bedroeg 30%. Het staal (ongeveer 2.000 woningen) moest daarom geregeld uitgebreid worden. De enquête hield bovendien onvoldoende rekening met de stijgingen van de huurprijzen gelinkt aan de verandering van huurders en/of indexeringen die na enkele jaren werden doorgevoerd (moeilijk om nieuwe huurders te overtuigen om deel te nemen aan de enquête en verschillende jaren na elkaar te antwoorden, vooral als de prijs gedurende enkele jaren niet evolueert). Voor 2020 zal de administratie de databank van geregistreerde huurcontracten gebruiken. Met deze databank kan men de evolutie van de huurprijzen preciezer opvolgen.

Ten derde zal voor onderzoek gevoerd in 2020 en indiening in 2021 de administratie werken rond de methode van webscaping (met deze methode kunnen de prijzen rechtstreeks op de websites gevonden worden) om de prijzen te registreren van vliegtuigtickets (ook voor

de luchthaven van Charleroi, nu enkel die van Zaventem), zonnebrillen en cruises. Via deze methode kunnen de prijzen op een vollediger manier en vaker opgenomen worden dan via manuele oplijstingen. Zo verbetert de representativiteit van de index.

Tot slot zijn de nieuwe getuigen voor 2020: alcoholvrij bier, douchekop, tafelloper, paraplu, vervanging zomer-winterbanden, dierenpension en zonnebril.

De getuigen die zijn afgeschaft: draadloze telefoon en zonnebankabonnement.

Deze aanpassingen hebben tot doel de prijsevolutie correcter te meten en de representativiteit van de CPI te verbeteren die een belangrijke economische indicator is voor de economie van ons land en onrechtstreeks ook voor de evolutie van de lonen en de sociale uitkeringen via het automatische indexeringssysteem.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Derdenverzet: syndicalisten weten waarom!

De onderhandelingen bij AB InBev over een correcte uitbetaling van de lonen en over werkzekerheid, verliepen in november erg stroef. Dit leidde tot een 24-urenstaking. Gezien twee daaropvolgende onderhandelingsmomenten niets opleverden, was er op 3 december een nieuwe collectieve actie.

De directie liet hierop een gerechtsdeurwaarder vaststellingen doen en legde eenzijdige verzoekschriften neer bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Leuven, zetelend in kortgeding.

Op 4 december werden twee beschikkingen afgeleverd door de voorzitter. Beschikkingen met de gebruikelijke inhoud: verbod 'aan eenieder', 'recht op arbeid', dwangsom van 500 euro per persoon per overtreding ...

De dag nadien, 5 december, werd in gemeenschappelijk vakbondsfront (ABVV en ACV) derdenverzet aangetekend.

In de eindbeschikking d.d. 19 december bevestigt de voorzitter van de rechtbank eerdere rechtspraak door te stellen dat het voor de

beoordeling van het belang om derdenverzet aan te tekenen, niet relevant is dat de geldigheidstermijn van de beschikkingen afgelopen is en dat het conflict (grotendeels) beëindigd is. Het beknotten van het recht op collectieve actie en het verhinderen van het uitoefenen van het werk als vakbondsafgevaardigde, maakt dat dit belang er is. De rechter herbevestigt eveneens de ondertussen gevestigde rechtspraak dat als minstens enkele actievoerders bekend zijn bij de directie, een tegensprekelijke procedure moet opgestart worden. Beide beschikkingen worden dan ook hervormd en AB InBev werd veroordeeld tot de gerechtskosten.

Belangrijk is dat uit de vaststellingen van de gerechtsdeurwaarder geen geweld ten aanzien van werkwilligen kon afgeleid worden en dat de rechter benadrukte dat economische schade, ook een inbreuk op het vrij verkeer van goederen(!), inherent is aan stakingsacties.

lander.vanderlinden@abvv.be

Uitspraak Hof van Cassatie in zaak stakingspiket Antwerpen

Op 24 juni 2016 organiseerde het ABVV een algemene staking. In Antwerpen werden in en rond de haven stakingspiketten opgericht. Bruno Verlaeckt, voorzitter van het ABVV regio Antwerpen (en van de Algemene Centrale gewestelijke afdeling Antwerpen-Waasland) en een militant werden strafrechtelijk vervolgd wegens 'kwaadwillige belemmering van het verkeer' (art. 406 SW).

De rechtbank van eerste aanleg verklaarde Bruno op 29 juni 2018 eenvoudig schuldig. De militant werd vrijgesproken. Op 26 juni 2019 besloot het Hof van beroep ook tot de eenvoudige schuldigverklaring. Bijkomend werden de ten laste gelegde feiten Bruno zelf aangerekend. Op 7 januari 2020 volgde het arrest van het Hof van Cassatie.

Gevaarlijk precedent

Het Hof oordeelt dat het volstaat dat de belemmering van het verkeer aanleiding kan geven tot een gevaarstoestand. Het hof van beroep moet niet aantonen dat de beklagde weet of moest weten dat het gevaarlijk kon worden ('opzet'). Of die feitelijke beoordeling al dan niet correct is, kan niet in cassatie bestreden worden, daar heeft hof van beroep het laatste woord.

Dat de daden worden gepleegd in het kader van een staking, leidt er niet toe dat het niet kwaadwillig kan zijn en dus geen misdrijf is. Het hof van beroep mocht oordelen dat de beklagde vanaf het begin kwaadwillig was.

Wat de toetsing met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens betreft, stelt het Hof dat beperkingen mogelijk zijn als ze beantwoorden aan doeleinden van algemeen belang en de beschermde rechten niet in hun kern aantasten. Ook hier wordt volledig vertrouwd op het oordeel van het Hof van beroep. Of de beperking wel noodzakelijk was in een democratische samenleving, wordt niet getoetst. Bovendien stelt het Hof zelfs dat de veroordeling niet belet dat het stakingsrecht op een normale manier (!) kan uitgeoefend worden.

De uitspraak van het Hof van Cassatie is een gevaarlijk precedent voor het betogings- en stakingsrecht. Al wie de weg afzet of blokkeert, en zelfs kortstondig het verkeer belemmert, riskeert door deze uitspraak een strafrechtelijke sanctie. Dat is onaanvaardbaar.

lander.vanderlinden@abvv.be

Seminarie sociale verkiezingen

In aanloop naar de sociale verkiezingen van 2020 organiseert het 'Atelier Sociaal Recht' van de UCL (Prof F. Dorssemont) een Franstalig seminarie 'Sociale verkiezingen 2020: tussen continuïteit en nieuwigheden'. Het sociaal departement van het Federaal ABVV zal deel uitmaken van het gesprekspaneel tijdens dit seminarie. Inhoudelijk zal de focus liggen op de nieuwigheden die de wet van 4 april 2019 tot wijziging van de wet op de sociale verkiezingen met zich meebrengt, en op onveranderde zaken die vaak stof doen opwaaien.

Dit seminarie is vooral bedoeld voor vakbondsmilitanten, praktijkmensen, geïnteresseerde juristen, human resources managers en onderzoekers.

Praktisch

- Dinsdag 11 februari 2020 van 12 tot 14.30 uur in Brussel bij de Nationale Arbeidsraad, Blijde inkomstlaan 17-21.
- Programma en inschrijven via <http://bit.ly/seminarieSV>
- Gratis voor leden van de Faculteit Rechten van de UCL. Deelnameprijs vóór 30 januari voor niet leden: 50 euro. Nadien 65 euro. Opgelet: het aantal plaatsen is beperkt.

ABVV haalt eerste slag thuis rond moederschapsrust

Werkneemsters die vóór de datum van de bevalling wegens arbeidsongeschiktheid niet meer kunnen werken, verliezen die dagen moederschapsrust. Het ABVV richtte zijn pijlen op deze onrechtvaardige regeling. Dat deden we voor het eerst in onze congresresoluties van 2018. In 2019 brachten we meerdere organisaties samen om de eis tot aanpassing kracht bij te zetten. We stelden een brief op die we ondertekend door alle organisaties aan alle voorzitters van de democratische politieke partijen bezorgden. We vroegen hen om dit geval van discriminatie zo snel mogelijk op te lossen.

De brief zorgde er in elk geval voor dat het parlement en verschillende partijen de eis overnamen en wetsvoorstellen indienden die voor advies aan de Nationale Arbeidsraad werden voorgelegd. Daarin formuleerden we eind december een unaniem advies (advies 2153). De sociale gesprekspartners engageren zich om in de eerste jaarhelft van dit jaar een voorstel uit te werken dat deze discriminatie opheft.

■ SOCIAAL BELEID

Verlies van uitkeringen helpt jongeren niet aan werk

Er is geen betekenisvolle impact van de strengere toegangsvoorwaarden voor inschakelingsuitkeringen op de uitstroom naar werk. Dat concludeert de Nationale Bank. De verstrenging helpt jongeren niet aan werk, maar maakt het hen financieel nog moeilijker.

Verstrenging in 2015

In 2015 werd de toegang tot inschakelingsuitkeringen op 2 manieren beperkt.

Sinds 1 januari 2015 verloren werkzoekenden van minstens 25 jaar bij hun eerste uitkeringsaanvraag het recht op inschakelingsuitkeringen. Deze maatregel raakt vooral hooggeschoolden. Zij worden definitief uitgesloten van het recht op inschakelingsuitkeringen. Dit impliceert ook dat ze niet begeleid en gecontroleerd worden bij het zoeken naar werk.

Sinds 1 september 2015 worden ook werkzoekenden jonger dan 21 jaar zonder diploma niet meer toegelaten tot inschakelingsuitkeringen. Voor hen wordt het recht op uitkeringen uitgesteld want eens ze 21 jaar zijn, komen ze terug in aanmerking voor uitkeringen. Voorwaarde is wel dat hun zoekgedrag 2 maal positief werd geëvalueerd vanaf hun 20ste.

Het onderzoek

De Nationale Bank baseerde zich op gegevens van VDAB, Forem en Actiris van jonge werkzoekenden (18 - 26 jaar) die zich inschreven in de periode 2011 t.e.m. 2014. Daarin worden de doelgroepen van de nieuwe maatregelen afgezonderd (minstens 24 jaar en hoogstens 19 jaar zonder diploma). Er werd nagegaan hoeveel van deze werkzoekenden aan het werk waren 6, 12 en 18 maanden na hun inschrijving als werkzoekende. Er werd ook onderzocht hoeveel werkzoekenden in die periode een tijdelijke werkervaring hebben gehad. De resultaten van de werkzoekenden die inschreven tussen 2011 en 2013 werden dan vergeleken met deze ingeschreven in 2014. Jongeren die inschreven vanaf 1 januari 2015 of later werden niet in het onderzoek meegenomen, aangezien hun keuze om al of niet in te schrijven als werkzoekende beïnvloed kon zijn door de reglementaire wijzigingen.

De resultaten

Van de 24-jarige hooggeschoolde werkzoekenden in Vlaanderen heeft 80% een job

12 maanden na inschrijving. 90% heeft een werkervaring gehad. Deze cijfers werden niet beïnvloed door de reglementaire wijziging. In Wallonië liggen die cijfers lager (59% en 72%) maar ook daar was er geen effect op de uitstroom naar werk na 12 maanden. Er is wel een minieme stijging van het aantal werkzoekenden dat een tijdelijke werkervaring had binnen de 12 maanden na inschrijving. Voor Brussel is het moeilijker om heldere conclusies te trekken, maar ook daar lijkt er geen significante impact te zijn van de maatregel.

Hiervoor worden twee mogelijke verklaringen gegeven. Enerzijds is er de impact van de inschakelingsperiode. Wie financieel zwak staat, en dus het meest geraakt wordt door het verlies van uitkeringen, kan zich geen jaar zonder inkomen veroorloven. Voor hen vormt de inschakelingsperiode al een zeer sterke incentive om werk te vinden. Daarnaast blijkt uit ander onderzoek dat jonge werkzoekenden zelden reageren op dergelijke incentives omdat zij (te) optimistisch zijn over hun tewerkstellingskansen.

De maatregel voor jongeren zonder diploma heeft evenmin een significante impact. Dit geldt voor de 3 gewesten en zowel voor vaste tewerkstelling als voor tijdelijke werkervaringen.

Conclusie

De studie bevestigt het standpunt van het ABVV: het verstrengen van de voorwaarden voor inschakelingsuitkeringen was een verkeerde beslissing. Het helpt jongeren niet aan werk, maar maakt het hen alleen financieel nog moeilijker.

Het ABVV blijft pleiten voor de schrapping van deze bijkomende voorwaarden. Daarnaast is een voortzetting en uitbreiding van de jeugdgarantie nodig. Elke jongere heeft recht op een kwalitatieve job, opleiding of stageplaats na maximum 4 maanden werkloosheid.

De volledige studie (enkel in het Engels) vind je in de 'working papers' van december 2019 bij de economische en financiële publicaties op www.nbb.be.

Surf naar <http://bit.ly/inschakeling>

■ SOCIALE OMBUDS

Geen recht op uitstel van verlof bij ziekte in extralegaal verlof

In een arrest van 19 november 2019 met betrekking tot Finland komt het Europees Hof van Justitie van terug op de kwestie van het recht op uitstel van verlof in geval van ziekte tijdens vakantie. Het recht op uitstel is een vaststaand principe. Het arrest handelt echter over de specifieke situatie waarbij ziekte uitbreekt tijdens het nemen van extralegaal verlof voortvloeiend uit een collectieve sectorovereenkomst. De vraag stelt zich of de weigering van uitstel gebaseerd op deze omstandigheid conform is met het Europese recht.

Het Hof herhaalt dat de Richtlijn 'arbeidstijd' niet ingaat tegen interne bepalingen die een recht op betaald jaarlijks verlof toekennen voor een duur van meer dan vier weken, zoals die Richtlijn oplegt. De Richtlijn legt immers de minimumvoorwaarden vast en de staten zijn vrij om gunstiger maatregelen aan te nemen. Dit extra verlof wordt evenwel bepaald door het nationale recht, buiten het stelsel van de Richtlijn. De staten moeten dus de voorwaarden van toekenning en uitdoving van deze extra verlofdagen bepalen.

Het Hof concludeert dat het Europese recht er niet tegen is dat voor de verlofdagen bovenop de minimumperiode van vier weken het recht op uitstel wegens ziekte wordt uitgesloten. Artikel 31, §2, van het Handvest van de grondrechten dat het recht op een jaarlijkse periode van betaald verlof garandeert, vormt geen obstakel. Het Handvest is immers niet van toepassing in de mate dat, door de toekenning van meer verlofdagen dan de door de Richtlijn voorziene minimumperiode van vier weken, Finland het recht van de Unie niet uitvoert - een voorwaarde voor de toepassing van het Handvest.

Deze rechtspraak kan drastisch lijken, maar moet in perspectief geplaatst worden met de situatie in België. Bij ons is er in tegenstelling tot het Europees recht geen recht op uitstel van wettelijk verlof voorzien in geval van ziekte tijdens vakantie. De kwestie wordt momenteel besproken in de NAR waar men struikelt over uitdagingen van controle en financiering ...

isabelle.doyen@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Seminarie 'Begrijpen en handelen tegen dominantievormen vanuit feministisch oogpunt'

In veel delen van de wereld merken we een sterke heropleving van het nationalisme, racisme en gendergebaseerd geweld: de bouw van 'muren tegen migranten', de machtsdeelname van extreemrechts in Italië en Brazilië, de racistische vloedgolf in Frankrijk tegen de bevolking met het 'moslimetiket', steeds meer vrouwenmoorden, gewelddadige dood van LGBTQI+-activisten enz. Reactionaire en steeds meer openlijk fascistische groeperingen winnen steeds meer terrein naarmate het beleid van harde besparingen en sociale afbraak de bevolking treft. Deze bewegingen willen de klok terugdraaien. Maar de sociale, feministische en antiracistische strijd wint ook overall in de wereld aan kracht: de beweging #MeToo die het mogelijk heeft gemaakt om seksueel geweld en zijn straffeloosheid zichtbaar te maken en de stilte errond te doorbreken, de massale stakingen van 8 maart (Internationale Dag van de Vrouw), de organisatie van de bevolking tegen politiegeweld en racisme in de Verenigde Staten en Europa...

Deze heropleving vloeit niet enkel voor uit een bewustwording van het gevaar dat de

verspreiding van deze reactionaire ideologieën inhoudt, maar ook van de weg die we nog moeten afleggen om te leven in een egalitaire samenleving, bevrijd van de dominantiesystemen.

De 'Centrale Culturelle Bruxelloise' organiseert een seminarie dat ons in een eerste fase de kans zal bieden om onze eigen beelden, onze eigen stereotypes en conditioneringen te analyseren, maar ook de 'privileges' die we genieten dankzij de sociale posities die we innemen binnen deze dominantiesystemen. In een tweede fase ontwikkelen we instrumenten van feministische analyse om na te denken over onze sociale identiteiten, arbeid, seksualiteit enz., om onze sociale, professionele en militante praktijken in vraag te stellen en te verrijken.

Praktische info: zie hiernaast

martine.chavatte@cepag.be

Vorming arbeidsongevallen

Op 20 februari zijn alle medewerkers van de diensten sociaal recht en de juridische diensten van de centrales welkom op een vorming over arbeidsongevallen. De vorming wordt gegeven door Steve Gilson, advocaat aan de balie van Namen.

- Donderdag 20 februari van 9u30 tot 12u30.
- ABVV, Hoogstraat 42, 1000 Brussel, zaal A - 6de verdieping
- Inschrijven per mail via vormingenDSR@abvv.be. Vragen voor de spreker kan je via dit adres op voorhand bezorgen.

'Begrijpen en handelen tegen dominantievormen vanuit feministisch oogpunt'

Tijdens dit seminarie, zie het artikel hiernaast, gaan we aan de slag met kennis en ervaringen via werkgroepen, rollenspellen ...

Programma

Donderdag 20/02: een 'man' zijn, een 'vrouw' zijn... natuurlijk proces of sociale constructie?

Vrijdag 21/02: de uitdaging van de mannelijke dominantie

Maandag 02/03: 'gender', 'klasse', 'ras', de analyse van de dominantieverhoudingen

Dinsdag 03/03: waarom en hoe deelnemen aan de staking van 8 maart

Gezocht: geëngageerde werknemers

Wil je als werknemer je schouders zetten onder de overgang naar meer circulaire, ecologische aanpak in je bedrijf? Dan is De Nieuwe Samen-zweerders misschien iets voor jou.

Als deelnemer krijg je 8 maanden lang theoretische en praktische ondersteuning om je idee uit te werken vanuit je persoonlijke talenten en waarden, en leer je samen met de andere deelnemers. Doorheen de looptijd van het traject ontwikkel je vaardigheden, strategieën en een attitude om een gedragen veranderingsproces van onderuit op te starten.

Tijdens het traject worden werknemers, hun organisaties en de cases vooruit geholpen in hun ontwikkeling door Levuur en Arbeid & Milieu. Deelnemers komen immers naar de bootcamp met een wil een verandering in het bedrijf en de wereld te creëren, maar zullen tijdens dat proces vaak tegen de stroom in moeten roeien. Er is dus een zekere mate van zelfsturing nodig, je eigen talenten en kennis over hoe anderen op een constructieve manier te betrekken.

Op het einde van de bootcamp zal iedereen het gevoel hebben dat hij of zij er tegenaan kan gaan, en gaan de deelnemers naar huis met een eerste plan van aanpak voor een concreet idee. Wat volgt is een coachingstraject, gericht om concrete acties en doelen te identificeren, drempels te leren omzetten in hefboomen, en positieve verandering op verschillende domeinen te versnellen. Daarnaast worden instrumenten en tips aangereikt om het draagvlak voor duurzame acties binnen het bedrijf te vergroten.

Interesse? Lees meer op www.denieuwesamenzweerders.be of contacteer sebastiaan.kennes@a-m.be

ECHO REGIO VLAANDEREN

Aantal werkbare jobs in Vlaanderen op dieptepunt

Het aantal werkbare jobs in Vlaanderen duikt voor het eerst onder de 50%. Dat blijkt uit de driejaarlijkse werkbaarheidsmonitor. Het is het slechtste werkbaarheidscijfer in Vlaanderen sinds de start van de meting in 2004. Voor het Vlaams ABVV moet deze dalende trend dringend gekeerd worden.

Cijfers alarmerend

De SERV-Stichting Innovatie & Arbeid meet om de drie jaar de werkbaarheidsgraad in Vlaanderen. Volgens het Pact 2020 – dat de Vlaamse regering en sociale partners in 2009 afsloten – moest het aantal werkbare jobs tegen 2020 gestegen zijn tot 60%. Maar daar zitten we nu dus ver vanaf...

Tussen 2004 en 2013 steeg de werkbaarheidsgraad nog van 52 naar 55%. In 2016 volgde een knik naar beneden tot 51%, die zich nu verderzet tot 49,6%. De geboekte vooruitgang in het vorige decennium gaat dus verloren en de doelstelling van het Pact 2020 (60%) wordt niet gehaald.

Vier werkbaarheidsdimensies bepalen de werkbaarheidsgraad. Het gaat over leer-mogelijkheden, werk-privébalans, motivatie en werkstress. Welke evoluties zien we sinds 2004?

- De leermogelijkheden zijn er de voorbije vijftien jaar systematisch op vooruitgegaan.
- Voor het evenwicht tussen werk en privé noteren we een verbetering tot 2013, maar daarna een lichte terugval.
- De groep werknemers met motivatieproblemen is tot 2010 kleiner geworden, maar daarna opnieuw in omvang toegenomen. Het welbevinden op het werk blijft een belangrijk aandachtspunt op de werkbaarheidsagenda.
- Het aandeel werknemers met werkstressklachten is sinds 2013 gevoelig gestegen. Werkstress vormt duidelijk het belangrijkste werkbaarheidsknelpunt en is grotendeels verantwoordelijk voor de recente terugval van werkbaarheidsgraad.

Stijgende werkstress in onderwijs, zorg, voeding

Hoewel werkstress in alle bedrijfstakken stijgt en minimaal een derde van de werknemers werkstressklachten heeft, springen er een aantal sectoren bovenuit.

Terwijl in de financiële sector, zakelijke diensten en chemie 'maar' een bescheiden toename van 2 à 3% tussen 2013 en 2019 te merken is, zien we in de sectoren onderwijs, zorg en welzijn en voedingsindustrie een toename van 9 tot 11%. Deze drie sectoren hebben ruim een kwart van alle werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt in dienst. Een niet te negeren knipperlicht.

Voor het Vlaams ABVV zijn de dalende cijfers een ernstig alarmsignaal. We slagen we er met de huidige inspanningen duidelijk niet in om de werkdruk te doen dalen, werknemers beter te motiveren en een betere balans tussen werk en privé te krijgen. Er zullen nog veel inspanningen nodig zijn voor een gezonde werkvloer, maar het Vlaams ABVV ziet alvast twee mogelijkheden op korte termijn.

1. Maak werkbaar werk een expliciete prioriteit van de federale en Vlaamse inspectiediensten. Zij kunnen controleren of werkgevers bestaande maatregelen zoals tijdskrediet, ouderschapsverlof, opleidingsverlof, compensatie van overuren, nachtarbeid of weekendwerk correct toepassen en niet hinderen.
2. Richt een werkbaarheidsfonds op. Zo'n werkbaarheidsfonds werd al eerder op tafel gelegd door de sociale partners, maar voormalig minister van Werk Philippe Muyters (N-VA) weigerde dit uit te voeren. Meer nog, de vorige Vlaamse regering schrapte meer dan 100 miljoen euro aan maatregelen voor werkbaar werk. Een besparing die het Vlaams ABVV eerder al aanklaagde. In plaats van werkbaar werk te zien als een besparingspost zou de nieuwe regering het moeten zien als een investering.

Meer info: www.serv.be

'Un cœur en commun'

Sinds 8 januari 2019 ligt het stripverhaal 'Un cœur en commun – La belge histoire de la sécurité sociale' in de boekhandel.

Deze publicatie is het resultaat van het project van tekenaar-scenarioschrijver Harald Franssen, in partnerschap met CEPAG, Solidaris en het Waals ABVV. In de loop van het eerste trimester van 2020 zal er een Nederlandstalige versie uitgebracht worden door uitgeverij Daedalus.

Een stripverhaal over de sociale zekerheid? Saai en langdradig, gericht tot een beperkte kring, voorbehouden voor de liefhebbers van de sociale of politieke geschiedenis? Welnee... helemaal niet!

In 128 pagina's is de tekenaar-scenarioschrijver Harald in zijn opzet geslaagd: een stripverhaal met tempo, grappig en ontroerend, modern en creatief zowel grafisch, qua scenario als pedagogisch, en toegankelijk voor iedereen van elke leeftijd waarbij hij de geschiedenis van de sociale zekerheid linkt aan de hoogtes en de laagtes van ons dagelijkse leven.

Harald reist tussen heden en verleden, combineert briljant geschiedenis en anekdotes, en beschrijft precies maar ook met emotie de wortels van dit echt 'gezamenlijke hart' dat onze sociale zekerheid is. Om de Belgische geschiedenis van de sociale zekerheid te vertellen laat hij ons in parallel drie verhalen ontdekken.

Van vroeger tot nu

Eerst is er het verhaal van Louise – een meisje dat kort na de geboorte een zware hartoperatie moet ondergaan – en haar ouders die te maken krijgen met de vragen, de angsten en het parcours van al wie geconfronteerd wordt met de ziekte van een naaste.

Vervolgens maken we kennis met de pioniers die de sociale zekerheid hebben opgericht door tijdens de Duitse bezetting clandestien samen te komen om de naoorlogse periode voor te bereiden. Hier ontmoeten we door mekaar vakbondsmensen, werkgevers en hoge ambtenaren, Vlamingen, Walen en Brusselaars, allen min of meer gedwongen tot werkloosheid wegens de bezetting door de nazi's.

Tot slot is er Julien, een jonge militant van de Belgische Werkliedenpartij, die in de 19e eeuw in Brussel woonde. Doorheen zijn verhaal en zijn tegenslagen verhaalt Harald decennia van sociale en politieke strijd die so-

ciale vooruitgang heeft voortgebracht en de oprichting van de sociale zekerheid mogelijk heeft gemaakt.

En hier ligt ongetwijfeld een van de sleutels tot het succes van dit stripalbum: het legt de sociale zekerheid, haar origines en haar werking uit en brengt tegelijk hulde aan haar stichters. Bovendien toont het met talent en emotie aan wat dit systeem concreet mogelijk maakt, wat het ons in ons dagelijks leven biedt, maar ook op onverwachte, ondenkbare momenten in ons leven voor doet.

Een mooie manier om hulde te brengen aan ons gezamenlijke hart dat recent zijn 75e verjaardag vierde...

En de toekomst...

Het voorwoord is van de hand van Guy Vanthemsche, professor emeritus Geschiedenis aan de Vrije Universiteit Brussel, specialist in de geschiedenis van de sociale zekerheid in België. Het nawoord van Monique Pinçon-Charlot en Michel Pinçon, sociologen en voormalige onderzoeksleiders bij het CNRS in Frankrijk.

Allemaal pistes om te blijven nadenken over ons sociaal model, de gevaren die op de loer liggen en de uitdagingen voor de toekomst.

Kortom, het stripverhaal van Harald is een boek dat zo snel mogelijk zo ruim mogelijk verspreid moet worden!

Un cœur en commun – La belge Histoire de la sécurité sociale, Scenario en illustratie: Harald, kleuren: Geoffroy Dussart – Karl-Frédéric Dussart – Harald, Editions Delcourt, januari 2020. Adviesprijs: €14,95

In de loop van het eerste trimester 2020 verschijnt er een Nederlandse versie bij de uitgeverij Daedalus

david.lannoy@cepag.be

> ENQUÊTE

En u? Hoe staat het met uw mentale belasting?

CEPAG lanceert met de steun van het Waalse Vrouwenbureau van het ABVV een enquête over mentale belasting. Het gaat om een fenomeen van psychologische overbelasting dat wordt veroorzaakt door een 'overload' van verantwoordelijkheden op het gebied van de huishoudelijke taken of gezinstaken.

Hoewel we allemaal wel te maken krijgen met mentale belasting, treft dit fenomeen voornamelijk vrouwen. Ze zijn immers het slachtoffer van de nog steeds zeer gendergebonden indeling van onze samenleving. Tot op vandaag nemen vrouwen nog steeds 2/3 van de huishoudelijke taken en gezinstaken op zich.

Vrouwen dragen heel hun leven lang de gevolgen van deze situatie. Denk maar aan hun studiekeuze en beroepskeuze, hun professionele loopbaan, deeltijds werk... Maar ook aan de lagere graad van participatie aan het sociale, culturele, syndicale leven...

Deze anonieme enquête zal het mogelijk maken om te beoordelen hoe zwaar de mentale last doorweegt op de werkneemsters en werknemers. De resultaten zullen toelaten om over dit onderwerp te sensibiliseren en om concrete en collectieve oplossingen uit te werken.

Surf snel naar www.cepag.be ! De enquête invullen vraagt slechts enkele minuten.

Het Waals ABVV en CEPAG zitten ook op Facebook!

Aarzel niet om regelmatig onze pagina's te bekijken, te liken, reacties te plaatsen en natuurlijk om onze evenementen massaal te delen! **Volg ook het Waals ABVV op Twitter!**

Europese vakbondsstrategie voor 'due diligence' ondernemingen

Het is vandaag moeilijk om ondernemingen aansprakelijk te stellen voor hun sociale en ecologische impact, onder meer omdat bedrijven steeds complexere structuren hanteren, met moeilijk identificeerbare bevoorradings- en onderaannemingsketens. Er blijven zich nochtans schendingen van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van werknemers, voordoen via activiteiten van ondernemingen. Op internationaal niveau zijn er verschillende initiatieven en instrumenten om multinationals aansprakelijk te stellen voor hun impact (zelfs op het einde van hun bevoorradingsketen) maar we moeten echter vaststellen dat op heden geen enkele toepassing echt verplicht is!

Het Europees Vakverbond heeft daarom met de steun van het ABVV een vakbondsstrategie uitgewerkt om in Europa een afdwingbaar instrument (een Europese richtlijn) te verkrijgen met betrekking tot 'due diligence', het identificeren, doeltreffend voorkomen en remediëren van risico's op schendingen van mensenrechten. Deze richtlijn zou verplichte mechanismen moeten invoeren die de ondernemingen en hun onderaannemers zouden moeten naleven. We zouden echter nog verder moeten gaan, want de rechten van de werknemers moeten niet enkel in aanmerking genomen worden op basis van de goede wil van de werkgever. De prioriteit blijft het opleggen van sociale clausules in de handelsakkoorden (met sancties). Voor deze beide aspecten zal het ABVV samen met het EVV aandringen opdat de Europese Commissie snel zou handelen.

Meer info (enkel in het Engels): <http://bit.ly/etucposition>

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

IAO-normen in handelsverdragen: hoorzitting met ABVV in parlement

In 2019 werd de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie) honderd, een uitgelezen kans om haar rol opnieuw onder de aandacht te brengen: normen van internationaal sociaal recht opstellen, de ratificatie ervan aanmoedigen, uitvoering ondersteunen en naleving controleren. Er bestaat echter geen enkel efficiënt afschrikingsmiddel voor landen die deze normen schenden met het oog op oneerlijke handelsmededinging.

Moeten we in de handelsverdragen van de Europese Unie afdwingbare sociale criteria opnemen? En zo ja, hoe? De PS bracht de vraag, met steun van de sp.a, op de parlementaire agenda. Het ABVV werd uitgenodigd om tijdens een hoorzitting zijn standpunt te geven.

In handelsverdragen van de EU worden internationale rechten van economische spelers (doorgaans ondernemingen) beschermd door sanctiemechanismen in geval van schending. Voor internationale rechten van werknemers is dat niet het geval.

We formuleerden een concreet voorstel: evenwichtige handelsverdragen met een ver-

plichting om IAO-conventies te ratificeren en na te leven, met sanctiemechanismen voor wie de regels niet naleeft.

Het doel is niet een vernietigende protectionistische oorlog, noch een stopzetting van onze handelsbetrekkingen, vitaal voor de werkgelegenheid. Het ABVV heeft pistes aangebracht om deze risico's te vermijden, die besproken moeten worden.

Inzake onze handelsconcurrenten die de IAO-normen schenden, heeft de Commissie, naar aanleiding van de terughoudendheid van België, beloofd CETA te heronderhandelen om een mogelijke diplomatieke bemiddeling te combineren met sancties waar nodig. Dit zou ons, zoals beloofd door de Britse regering, behoeden voor sociale dumping in onze toekomstige handelsrelatie met het Verenigd Koninkrijk. Dit zou een criterium moeten zijn voor ons parlement bij de ratificatie van verdragen of de bepaling van het Belgische standpunt in de Europese Raad.

thierry.aerts@abvv.be

Netwerksyndicalisme in de cacaosector

Vaak wordt over netwerksyndicalisme gesproken alsof het gaat om een opportuniteit in een geglobaliseerd neoliberal economisch stelsel. Van bij het ontstaan heeft de vakbeweging zich echter gestructureerd rond deze strategische as. Het syndicalisme was zich van bij aanvang bewust dat de werknemers, ondanks verschillende contexten, dezelfde mechanismen van uitbuiting ondergingen en ontwikkelde doorheen de tijd verschillende strategieën van organisatie, tegenmacht, collectieve actie, sociale veroveringen via de opbouw en de versterking van vakbondnetwerken.

Het laatste voorbeeld is de workshop georganiseerd in december 2019 door Horval en de Nederlandse vakbond FNV, met de steun van de EFFAT (European Federation of Trade Unions in the Food, Agriculture and Tourism sectors) en het ISVI (Instituut voor vakbondssamenwerking gesteund door het ABVV). Bij die gelegenheid kwamen werknemersvertegenwoordigers uit Brazilië, België, Ivoorkust, Duitsland, Ghana en Nederland samen. De gesprekken handelden voornamelijk over de gelijkenissen en de verschillen in arbeidsvoorwaarden in de drie geselecteerde multinationals voor deze activiteit, met name Cargill, Barry Callebaut en Olam.

Dit evenement was niet de zoveelste alleenstaande activiteit, maar maakte deel uit van een uitgebreid proces van informeren en bewustmaken van de werknemers in de verwerkingsketen van cacao in deze landen met betrekking tot de uitdagingen en de te ontwikkelen strategieën om de sociale en ecologische bekommernissen echt in aanmerking te nemen.

De deelnemers kwamen tot het besluit dat de enige manier voor de verbetering van hun arbeidsvoorwaarden kan bewerkstelligd worden via het netwerksyndicalisme. Deze internationale syndicale netwerking wijst op de wederzijdse afhankelijkheid van de werknemers onderling, wat het bepalende element vormt in de opbouw van collectieve actie. Het seminarie werd zeer concreet afgesloten met solidariteitsverzoeken rond tijdelijke werknemers en het beheer van arbeidsongevallen – thema's die op de agenda zullen staan van alle toekomstige collectieve onderhandelingen binnen elk van deze drie ondernemingen in de zes landen.

laurent.atsou@ifsi-isvi.be